

3. Ekonomická aktivita

Informace o uplatnění obyvatel ve věku 15 a více let na trhu práce přináší s roční a čtvrtletní periodicitou Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS). V jeho rámci jsou za kraje publikovány základní výsledky o ekonomické aktivitě osob ve věku 15 a více let celkem i v rozdělení podle pohlaví a věkových kategorií.

Ekonomická aktivita podle pohlaví a věku

Počet 15letých a starších se v kraji až do roku 2009 zvyšoval a od té doby již spíše zvolna klesá, současně se markantně projevuje hlavní rys demografického vývoje – stárnutí společnosti. Od roku 2008 se počet 15letých a starších, tj. osob, u kterých se předpokládá, že mohou být ekonomicky aktivní, snížil o necelé 1 %. Přitom ubylo osob ve věkových kategoriích 15–29 let, 30–44 let a 45–59 let a jedině ve věkové kategorii 60letých a starších se počet osob zvýšil, za deset let o 27 %. Tato základní věková kategorie je také jediná, ve které vlivem demografických poměrů převládají ženy. V roce 2008 jich mezi 60letými a staršími obyvateli bylo 57 %, v roce 2018 byl jejich podíl nižší (55 %). Za touto změnou stojí rozdílná dynamika vývoje počtu seniorů, kdy počet mužů vzrostl o 32 % a žen o 23 %.

Tab. 3.1 Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity a pohlaví

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

v tis. osob

	2008			2013			2018		
	celkem	v tom		celkem	v tom		celkem	v tom	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Populace 15 a více let celkem	543,9	266,4	277,6	541,0	264,6	276,5	539,8	264,5	275,3
v tom podle ekonomické aktivity									
pracovní síla	323,2	183,0	140,3	311,8	176,0	135,7	320,4	179,8	140,5
v tom:									
zaměstnaní	314,7	179,9	134,8	295,6	168,9	126,7	315,8	177,7	138,2
nezaměstnaní	8,5	3,1	5,4	16,2	7,2	9,0	4,5	2,2	2,4
ekonomicky neaktivní	220,7	83,4	137,3	229,3	88,5	140,8	219,5	84,7	134,8

V celé populaci 15letých a starších dlouhodobě mírně převažují ženy. Jejich podíl na počtu obyvatel se v roce 2018 shodoval s podílem v roce 2008 (51,0 %). Při rozdělení podle ekonomického statusu se poměr mužů a žen nepatrně změnil. Mezi ekonomicky aktivními (pracovní síla) převládali muži, jejich podíl se za deset let mírně snížil z 56,6 % na 56,1 %. Ženy naproti tomu tvořily většinu mezi ekonomicky neaktivními a jejich převaha se jistě i v souvislosti s demografickým vývojem zmenšila z 62,2 % na 61,4 %.

Při rozdělení pracovní síly na zaměstnané a nezaměstnané převažovali mezi zaměstnanými muži, i když se tam jejich podíl snížil z 57,2 % v roce 2008 na 56,3 % v roce 2018. Mezi nezaměstnanými naopak převládaly ženy, ale jejich převaha již nebyla tak výrazná. V roce 2008 činil podíl žen na nezaměstnaných více než 63 %, v roce 2018 méně než 52 %.

Změny v rozložení obyvatelstva z hlediska postavení na trhu práce ovlivňuje řada činitelů. Demografický faktor zahrnuje klesající porodnost, odsouvání mateřství do pozdějšího věku, prodlužující se délku života a stárnutí populace, které vyvolaly posun hranice pro odchod do starobního důchodu. Rostoucí nároky na vzdělání vedly k prodloužení doby vzdělávání. Významným a zásadním faktorem je i ekonomický vývoj. Období hodnocené v této části textu začíná rokem 2008, kdy se v kraji měnila fáze hospodářského cyklu, končilo období konjunktury. Koncem roku 2008 nastoupila vleklá hospodářská krize, z které se ekonomika vymanila až v roce 2014. V posledních pěti letech je ekonomika na vzestupu, ale limituje ji nedostatek pracovních sil.

To vše se promítlo do vývoje míry ekonomické aktivity. Míra ekonomické aktivity vyjadřuje podíl počtu ekonomicky aktivních (zaměstnaných a nezaměstnaných) na počtu obyvatel ve věku 15 a více let. Může být vypočtena i pro specifické skupiny osob, např. určité věkové kategorie nebo osoby s určitým typem vzdělání.

V rozdělení podle pohlaví platí, že **míra ekonomické aktivity (MEA)** mužů je vyšší než míra ekonomické aktivity žen. Je to proto, že ženy ve větším počtu studují, častěji než muži jsou na rodičovské dovolené, do starobního důchodu i přes posun důchodové hranice zatím odcházejí dříve než muži a v průměru se dožívají vyššího věku. I když MEA mužů ve věku 15 a více let oproti roku 2008 klesla z 68,7 % na 68,0 % v roce 2018 a MEA žen stejného věku vzrostla z 50,5 % na 51,0 %, zůstává mezi nimi značný rozdíl.

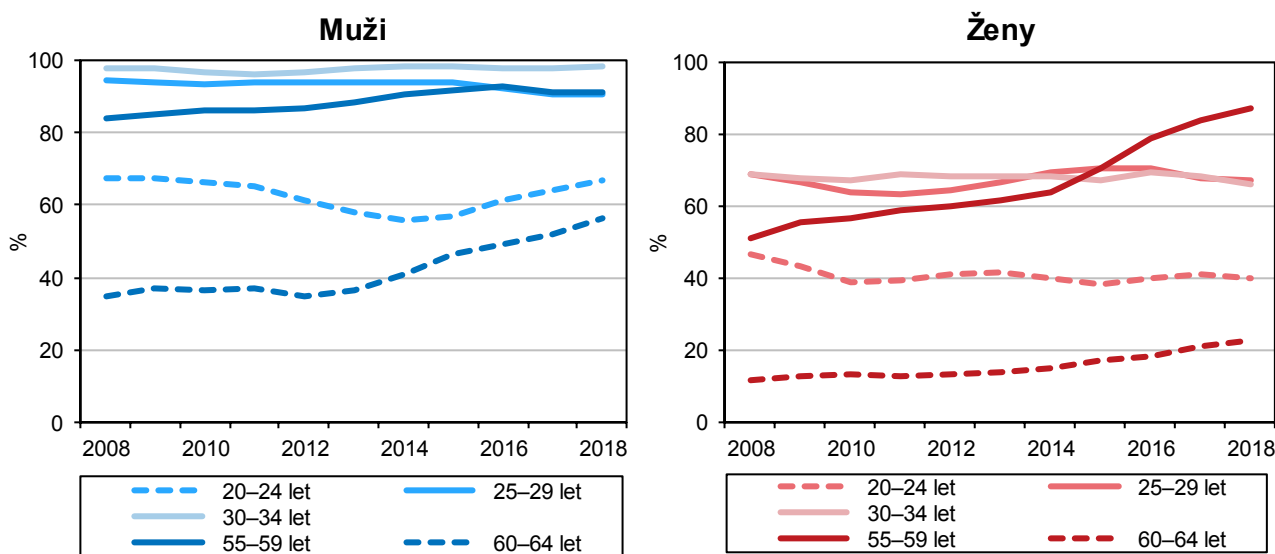
Vyšší míra ekonomické aktivity mužů než žen se potvrzuje i pro **pětileté věkové skupiny**. V grafu 3.1 byly vybrány zejména „okrajové“ věkové skupiny, s výjimkou 15–19 let. V tomto věku ještě většina juniorů neukončila vzdělávací proces. Vlivem prodlužující se přípravy na povolání je MEA nízká, nyní zhruba 6 %, zatímco před 20 lety dosahovala u mužů 25 % a u žen 22 %.

MEA osob ve věku 20–24 let po roce 2008 klesala, u žen později kolísala kolem 40 %, zatímco u mužů se opět zvýšila na stejnou hodnotu jako před deseti lety. U mužů ve věku 25–29 let MEA klesala. U žen v této a následující věkové skupině kolísala, v posledních dvou letech spíše klesala, což může být ovlivněno studiem nebo rodičovstvím.

S věkem 30–34 let mužům začínají roky nejvyšší ekonomické aktivity, kdy až do věku 45–49 let dosahovala dlouhodobě jejich MEA více než 95 %, a ještě i ve věku 50–54 let se jejich ekonomická aktivita pohybovala těsně okolo 95 %. Ženy měly nejvyšší MEA ve věkových skupinách mezi 40 a 54 lety – nad 90 %. Vývoj MEA osob ve věku 55–59 let a 60–64 let ovlivnilo posouvání věku pro odchod do důchodu.

Graf 3.1 Míra ekonomické aktivity podle pohlaví a věku (třileté průměry)

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

V roce 2018 patřil Jihočeský kraj ke krajům s vyšší MEA mužů ve všech věkových kategoriích. U mužů do 24 let mělo nejnižší MEA hlavní město Praha a nejvyšší Pardubický kraj. V kategoriích 55–59 let a 60–64 let měla nejvyšší MEA mužů Praha a nejnižší „hornické“ kraje Ústecký a Moravskoslezský.

Úroveň MEA žen měl Jihočeský kraj v **regionálním srovnání** téměř ve všech věkových skupinách nižší, pro věk 20–24 let dokonce nejnižší. Nejvyšší MEA žen ve věku 20–24 let měl Středočeský kraj. Ve věkových skupinách 55–59 let a 60–64 let měla nejvyšší MEA žen Praha a nejnižší pro věk 55–59 let Ústecký kraj a pro věk 60–64 let Jihočeský kraj.

Vyšší **MEA** mužů ve srovnání se ženami se potvrdila rovněž podle jednotlivých **druhů nejvyššího dosaženého vzdělání**. Nejnižší ekonomickou aktivitu mají osoby se základním vzděláním a bez vzdělání. V Jihočeském kraji byla v roce 2018 MEA mužů s tímto vzděláním 25 %, MEA žen byla o 10 procentních bodů

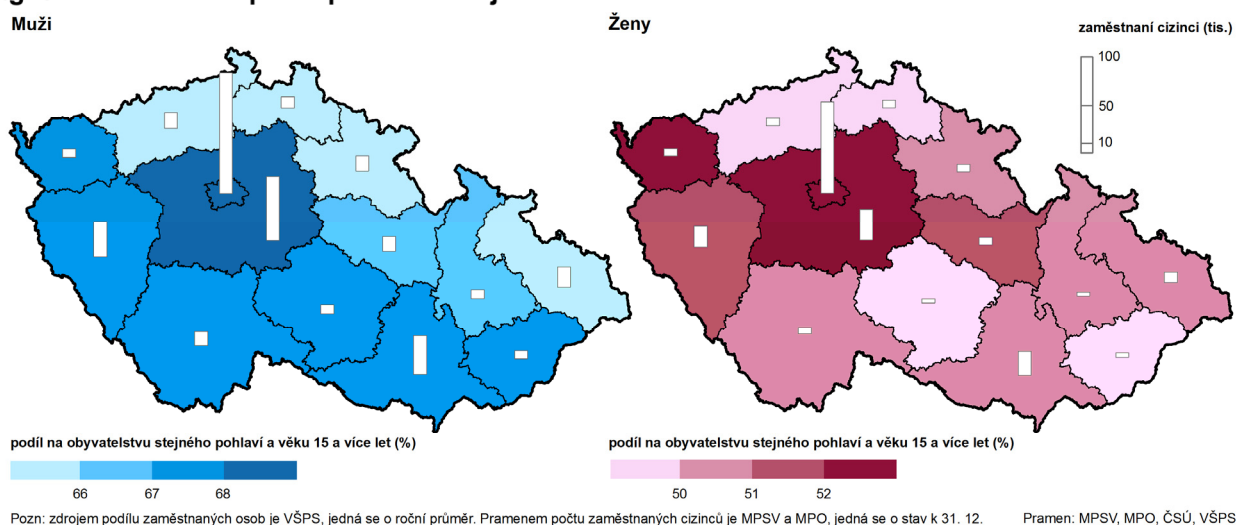

nižší. Osoby se středním vzděláním bez maturity již byly většinou ekonomicky aktivní, v roce 2018 dosáhla MEA mužů s tímto vzděláním 70 %, zatímco u žen byla podstatně nižší 54 %. Osoby se středním vzděláním s maturitou nacházely uplatnění na trhu práce v ještě větší míře, muži ze 73 % a ženy z 56 %. Nejvyšší MEA byla zjištěna u osob s vysokoškolským vzděláním, u mužů 79 %, u žen 72 %.

Kromě ukazatele míra ekonomické aktivity se používá i ukazatel **míra zaměstnanosti**, který na rozdíl od MEA v čitateli počítá jen se zaměstnanými. Za zaměstnané se přitom podle VŠPS považují všechny osoby 15leté a starší, obvykle bydlící na sledovaném území, které v průběhu šetřeného týdne pracovaly alespoň jednu hodinu za mzdu, plat nebo jinou odměnu, nebo nebyly v práci, ale měly formální vztah k zaměstnání.

V Jihočeském kraji byla v roce 2018 zjištěna míra zaměstnanosti mužů 67,2 % a žen 50,2 %. To znamená, že z mužů ve věku 15 a více let byly zaměstnané více než dvě třetiny, z žen polovina. Z regionálního hlediska byla nejvyšší míra zaměstnanosti zjištěna v hlavním městě Praze (muži 73,3 %, ženy 56,2 %), naproti tomu nejnižší v Ústeckém kraji (muži 64,4 %, ženy 47,6 %).

Ktg. 3.1 Zaměstnaní podle pohlaví a krajů v roce 2018

Vzhledem k tomu, že ekonomika se v posledních letech potýká s nedostatkem pracovních sil, jsou jejich vítaným zdrojem cizinci. Koncem roku 2018 jich na českém trhu práce působilo téměř 660 tis. Toto číslo zahrnovalo jednak cizince na pozici zaměstnanců evidované úřady práce a jednak cizince s živnostenským oprávněním. Z ciziny k nám za prací častěji mířili muži. V ČR se na **celkovém počtu zaměstnaných cizinců** koncem roku 2018 podíleli 64 %. V Jihočeském kraji z celkového počtu 22 tis. zaměstnaných cizinců připadalo na muže 69 %.

Nejvíce cizinců bylo zaměstnáno v Praze (226 tis. osob, z toho 59 % mužů) a Středočeském kraji (102 tis. osob, z toho 69 % mužů). Největší podíl mužů z celkového počtu zaměstnaných cizinců byl koncem roku 2018 v Olomouckém kraji – ze 13 tis. osob 71 % mužů, naproti tomu nejmenší podíl v kraji Karlovarském – ze 17 tis. cizinců tvořili muži 56 %.

Úřady práce v Jihočeském kraji evidovaly koncem roku 2018 na pozici zaměstnance 19. tis. cizinců, převážně mužů (69 %). Většinu tvořili občané EU, EHP a Švýcarska (61 %), mezi nimiž převládali ze 73 % muži. Nejmenší rozdíl v počtu zaměstnaných mužů a žen byl u cizinců, kteří povolení k zaměstnání nepotřebovali, poměr mezi muži a ženami tam činil 53:47.

Nejvíce **cizinců** z evidence ÚP pracovalo v **okresech** České Budějovice (5,9 tis. osob), Tábor a Český Krumlov (v obou shodně 2,9 tis. osob). Mezi cizinci ve všech okresech převažovali muži; nejvíce v okrese Český Krumlov (72 %) a nejméně v okrese Strakonice (66 %).

Tab. 3.2 Cizinci evidovaní na úřadech práce k 31. 12. 2018

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Kraj, okresy	Cizinci evidovaní na úřadech práce celkem		v tom									
			občané EU/EHP a Švýcarska v postavení zaměstnanců		cizinci, kteří nepotřebují povolení k zaměstnání		cizinci s platným povolením k zaměstnání		držitelé zaměstnan. karet		držitelé modrých karet	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Jihočeský kraj	13 201	5 889	8 475	3 132	1 976	1 752	805	406	1 944	597	1	2
České Budějovice	4 117	1 788	2 609	857	843	724	186	87	478	118	1	2
Český Krumlov	2 117	816	1 475	398	256	255	174	44	212	119	-	-
Jindřichův Hradec	541	266	273	126	76	83	42	26	150	31	-	-
Písek	1 642	756	1 032	386	166	171	143	80	301	119	-	-
Prachatice	1 025	433	516	268	156	87	35	18	318	60	-	-
Strakonice	1 751	895	1 264	587	221	190	78	45	188	73	-	-
Tábor	2 008	935	1 306	510	258	242	147	106	297	77	-	-

Zaměstnaní podle pohlaví, postavení v zaměstnání, odvětví činnosti a hlavních tříd zaměstnání

Ve vývoji zaměstnanosti se odráží vývoj ekonomiky. V Jihočeském kraji se ještě v roce 2008 meziročně počet zaměstnaných mírně zvýšil, následně až do roku 2012 klesal, v roce 2013 stagnoval a od roku 2014 roste. V současnosti ho limituje vyčerpaná nabídka pracovní síly. V roce 2018 bylo mezi zaměstnanými téměř 316 tis. osob, to je oproti roku 2008 pouze o 0,3 % více. Podíl mužů na celkovém počtu zaměstnaných se mezi těmito roky snížil z 57,2 % na 56,3 %.

Z hlediska **postavení v zaměstnání** byli mezi zaměstnanými celkem v naprosté převaze zaměstnanci včetně členů produkčních družstev (dále jen zaměstnanci), kteří se v roce 2018 podíleli na počtu zaměstnaných 83 %. Minoritní skupinou jsou pracující na vlastní účet a zaměstnavatelé s podílem na počtu zaměstnaných 13 % a 3 %. V minimálním počtu jsou mezi zaměstnanými pomáhající rodinní příslušníci.

Tab. 3.3 Zaměstnaní dle klasifikace postavení v zaměstnání

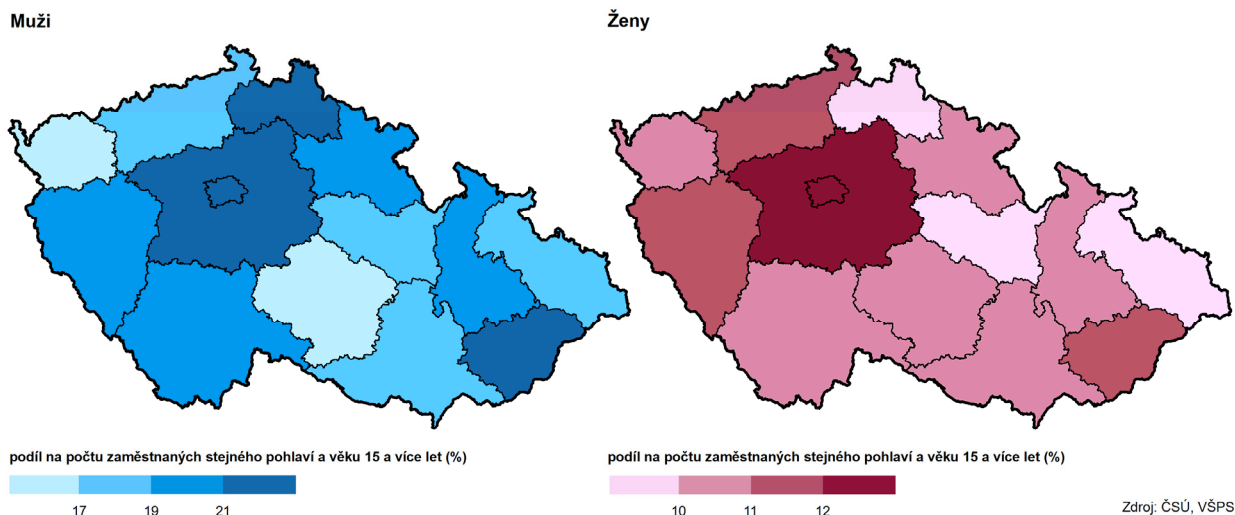
Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Zaměstnaní celkem	295,6	300,6	303,4	310,5	314,8	315,8
z toho ženy (%)	42,9	42,7	43,6	43,7	43,5	43,7
zaměstnanci vč. členů produkčních družstev	241,3	251,4	250,8	256,3	261,4	263,6
z toho ženy (%)	45,0	44,7	45,7	46,5	45,6	46,1
zaměstnavatelé	10,0	7,1	9,0	11,3	11,6	8,8
z toho ženy (%)	27,1	29,6	27,9	19,1	20,5	18,9
pracující na vlastní účet	41,7	41,0	42,7	41,6	39,9	41,5
z toho ženy (%)	31,9	32,3	33,5	31,3	34,3	32,3

Muži stále více dominovali zejména mezi zaměstnavateli, kde jejich podíl v roce 2018 dosáhl 81 %. Výraznou, více než dvoutřetinovou, převahu měli i mezi pracujícími na vlastní účet. Nejvyrovnanější byl poměr mužů a žen u zaměstnanců, kde v roce 2018 bylo 54 % mužů a 46 % žen. V roce 2018 připadalo z celkového počtu **zaměstnaných mužů** na zaměstnance 80 %, na zaměstnavatele 4 % a na pracující na vlastní účet 16 %. Zaměstnané **ženy** byly z 88 %, tedy ve větší míře než muži, v postavení zaměstnance a méně často podnikaly. V průměru na 100 zaměstnaných žen připadala 1 zaměstnavatelka a 10 pracujících na vlastní účet.

Ktg. 3.2 Podnikatelé podle pohlaví a krajů v roce 2018

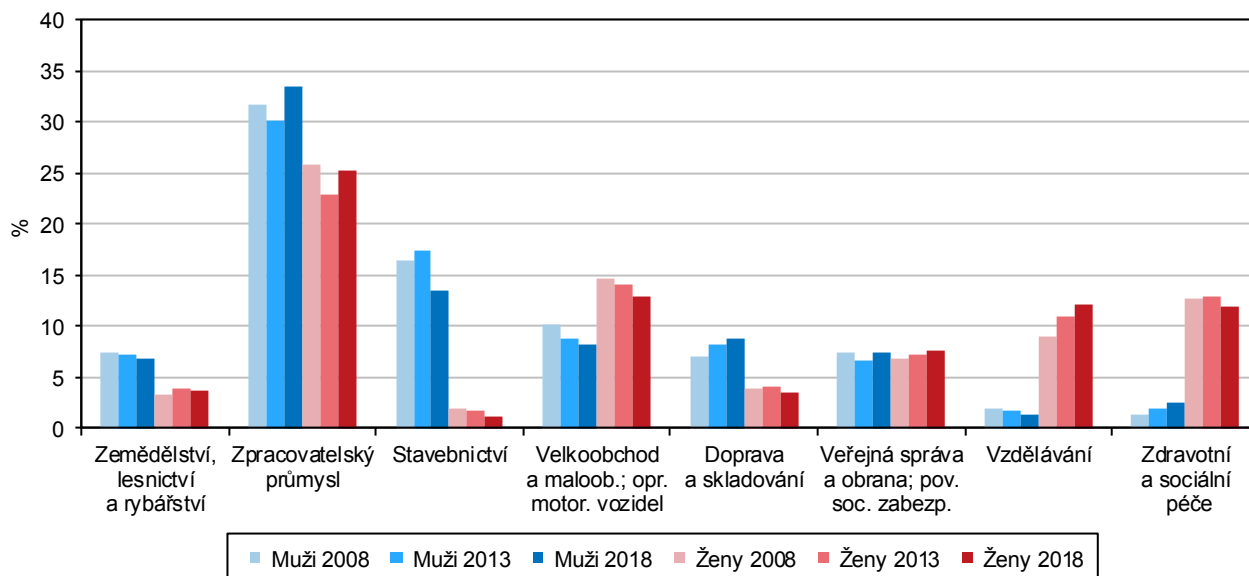

Podíl podnikatelů – zaměstnavatelů a pracujících na vlastní účet v roce 2018 dosahoval v Jihočeském kraji mezi zaměstnanými muži 20 % a mezi zaměstnanými ženami 11 %. V **mezikrajském srovnání** byly oba podíly šesté nejvyšší. Nejpodnikavější jsou zaměstnaní v hlavním městě a Středočeském kraji. V Praze ze 100 zaměstnaných mužů, resp. žen tvořili podnikatelé 26 %, resp. 16 %. Ve Středočeském kraji podnikalo mezi muži 24 % a mezi ženami 13 % ze zaměstnaných. Nejméně rozšířené bylo podnikání mezi muži v Karlovarském kraji a Kraji Vysočina, kde podnikalo méně než 17 % zaměstnaných mužů, a mezi ženami v Moravskoslezském kraji, kde ze zaměstnaných žen tvořily podnikatelky necelých 9 %.

Pokud jde o strukturu **podle hlavních tříd zaměstnání**, uplatňovaly se Jihočešky podstatně častěji než Jihočeši jako úřednice (v průměru za roky 2016–2018 se ženy podílely na celkovém počtu úředníků 81 %), jako pracovnice ve službách a prodeji (67 %) a specialistky (62 %), ale také jako pomocné a nekvalifikované pracovnice (63 %). Jihočeši byli zaměstnání častěji jako řemeslníci a opraváři (podíl mužů 90 %), zákonodárci a řídicí pracovníci (79 %) a obsluha strojů a zařízení (70 %).

Graf 3.2 Zaměstnaní v NH podle pohlaví a vybraných odvětví činnosti v Jihočeském kraji

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

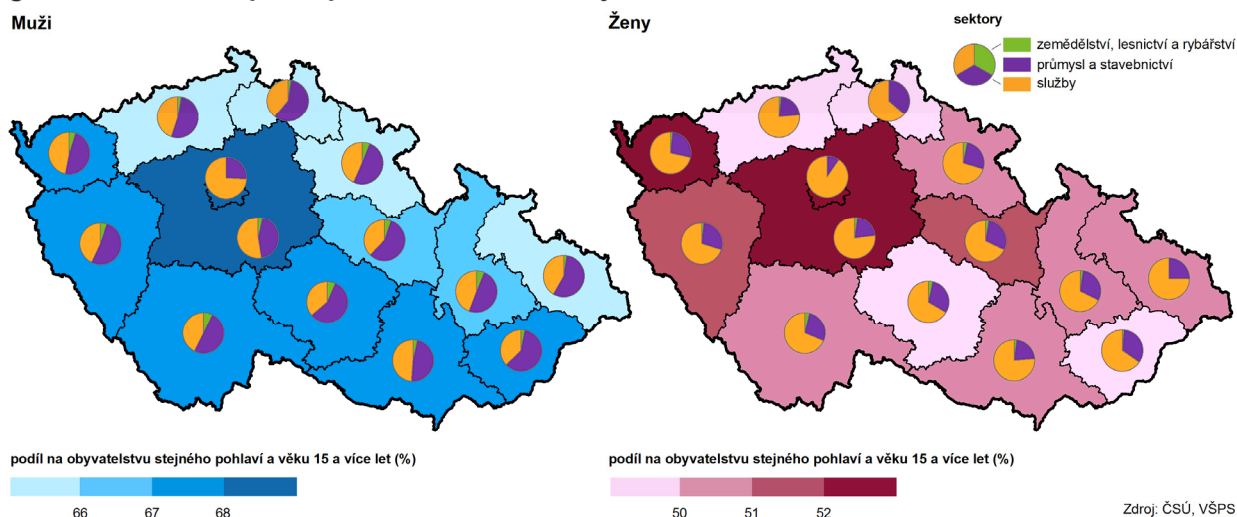
Z hlediska **odvětví ekonomické činnosti** nacházela obě pohlaví uplatnění nejčastěji ve zpracovatelském průmyslu, a to i v době hospodářské krize. V roce 2018 zpracovatelský průmysl zaměstnával 59 tis. mužů a 35 tis.

žen. Druhým největším „zaměstnavatelem“ mužů bylo stavebnictví, kde v roce 2018 pracovalo na 24 tis. mužů, u žen to byl velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel, kde bylo zaměstnáno 18 tis. žen. Pro muže bylo v roce 2018 třetím a čtvrtým nejvýznamnějším odvětvím doprava a skladování (více než 15 tis. mužů) a velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel (téměř 15 tis. mužů), pro ženy to bylo vzdělávání (téměř 17 tis. žen) a zdravotní a sociální péče (více než 16 tis.). Hodnoty v %, které lze vyčíst z grafu 3.2, uvádějí podíl počtu mužů, resp. žen zaměstnaných ve vybraném odvětví na celkovém počtu zaměstnaných mužů, resp. žen.

Celkově lze říci, že muži častěji než ženy pracují v primárním a sekundárním **sektoru**. Doménou žen jsou naopak odvětví terciární sféry. V Jihočeském kraji ze zaměstnaných mužů pracovalo téměř 7 % v primární sféře a 50 % v sekundární sféře. Zaměstnanost jihočeských mužů v primárním sektoru byla v regionálním srovnání nejvyšší, zaměstnanost mužů v sekundární a terciární sféře byla devátá nejvyšší. Největší podíl mužů zaměstnaných v sekundární sféře měl Zlínský kraj (60 %), nejvyšší zaměstnanost v terciéru mělo hlavní město Praha (74 %).

Ze zaměstnaných Jihočešek pracovala necelá 4 % v primární sféře (nejvíce mezi kraji), 28 % v sekundární sféře (sedmý nejvyšší podíl mezi kraji) a více než 68 % v terciární sféře (deváté místo mezi kraji). Nejvyšší podíl žen v průmyslu a stavebnictví měl Liberecký kraj (36 %) a ve službách Praha (více než 90 %).

Ktg. 3.3 Zaměstnaní podle pohlaví, sektorů a krajů v roce 2018

VŠPS zpracovává kromě jiného údaje o počtu obvykle odpracovaných hodin v zaměstnání na plný pracovní úvazek. Průměrný týdenní **počet obvykle odpracovaných hodin** se dlouhodobě u obou pohlaví snižoval. Muži se v zaměstnání zdržovali delší dobu, v Jihočeském kraji v průměru o 3 hodiny déle než ženy.

V porovnání s průměrem ČR trávili muži z Jihočeského kraje v práci nepatrně méně času, zatímco jihočeské ženy až do roku 2017 poněkud více času, v roce 2018 byl průměrný týdenní počet odpracovaných hodin u obou pohlaví již pod celorepublikovým průměrem.

Z hlediska postavení v zaměstnání měli nejdelší obvyklý pracovní týden v roce 2018 podnikající muži (zaměstnavatelé a pracující na vlastní účet) – v kraji více než 46 hodin, v ČR v průměru více než 47 hodin. Ženy podnikatelky v zaměstnání trávily zhruba o hodinu méně než muži. V Jihočeském kraji jim, co do délky obvyklého pracovního týdne, konkurovaly pomáhající rodinné příslušnice s obvykle odpracovanými 46 hodinami. Ty měly ve srovnání s průměrem ČR o 3 hodiny delší pracovní týden. Obvyklých 40 hodin odpracovali v průměru zaměstnanci (muži 40,5 hod., ženy 40,1 hod.). Celorepublikový průměr obvykle odpracovaných hodin byl jen o málo vyšší.

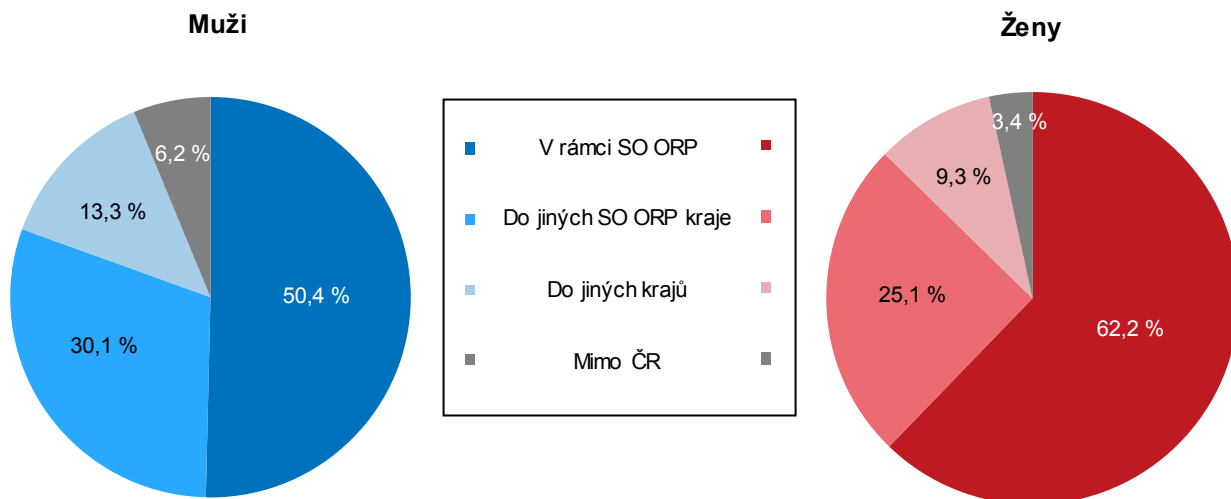

Dojíždka do zaměstnání

Pro níže uvedená data o vyjížděci a dojížděci do zaměstnání byly využity údaje ze Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB) 2011 zpracované podle správních obvodů ORP. V tabulkách a grafech nebyly zahrnuty osoby, které nevedly přesnou obec pracoviště, protože od té se odvozovalo správné zařazení do SO ORP.

Graf 3.3 Vyjíždějící do zaměstnání podle pohlaví a typu vyjížděky (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

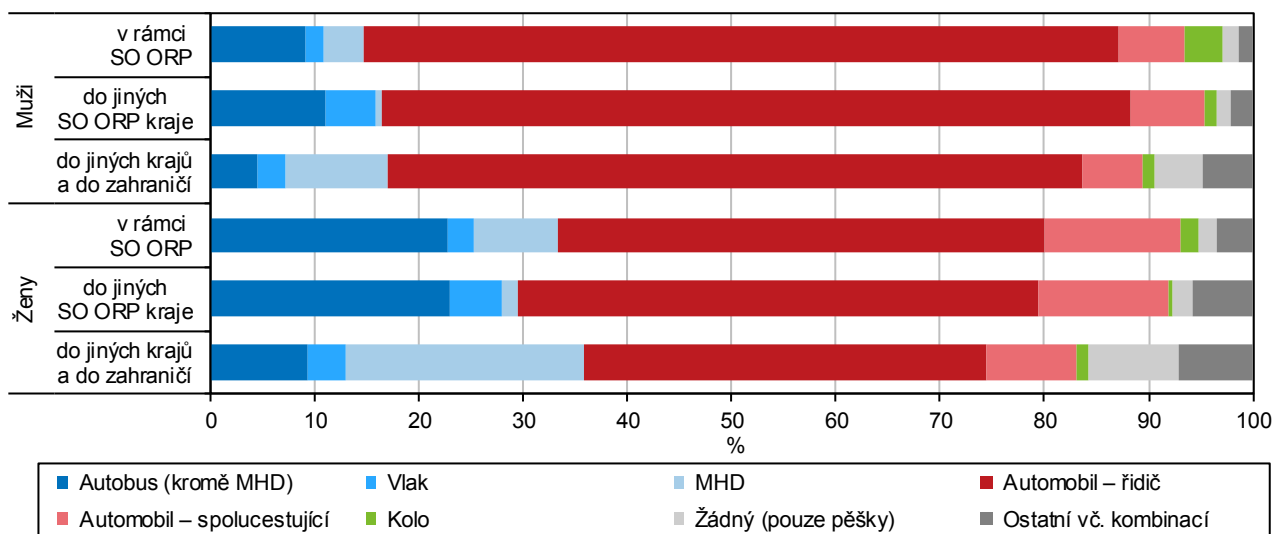

Při SLDB 2011 bylo zjištěno, že v Jihočeském kraji **vyjíždělo za prací** mimo obec svého bydliště do konkrétního místa pracoviště 42 tis. mužů a 32 tis. žen. Nejčastěji se pohybovali uvnitř svého domovského SO ORP. Pro ženy byla blízkost zaměstnání důležitější než pro muže. Ti neváhali dojíždět za prací do jiných krajů (5,5 tis. mužů) či mimo republiku (2,6 tis. mužů). Ženy práci v zahraničí či mimo svůj kraj neodmítaly, ale volily ji méně často (mimo kraj 3,0 tis. žen, do zahraničí 1,1 tis. žen).

Cesta do zaměstnání trvala méně **času** ženám. Méně než půl hodiny se na ní zdrželo 66 % vyjíždějících žen a 61 % vyjíždějících mužů. Od 30 minut do jedné hodiny cestovalo do zaměstnání 27 % žen a 26 % mužů. Déle než jednu hodinu cestovalo 7 % žen a 13 % mužů.

Graf 3.4 Vyjíždějící do zaměstnání podle typu vyjížděky, pohlaví a použitého dopravního prostředku (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Do zaměstnání se muži i ženy nejčastěji dopravovali automobilem, který sami řídili. U mužů bylo jeho použití podstatně častější. Na cestě do zaměstnání mimo obec řídilo auto 71 % vyjíždějících mužů a 47 % vyjíždějících žen. Jako druhý nejrozšířenější **dopravní prostředek** byl používán autobus. Ten volily častěji ženy (21 %) než muži (9 %). V pořadí třetím nejběžnějším způsobem byla doprava automobilem na sedadle spolucestujícího, kterou opět využívaly více ženy (12 % z vyjíždějících žen) než muži (6 %). Městskou hromadnou dopravu k cestám do zaměstnání využívalo 8 % žen a 4 % mužů (zahrnuje i použití MHD ke každodenním cestám do zaměstnání z místa přechodného ubytování, které může být i mimo kraj či v cizině).

Při **podrobnějším regionálním pohledu** není vzhledem k rozdílné velikosti správních obvodů účelné porovnávat mezi SO ORP počty vyjíždějících a dojíždějících do zaměstnání. Lze však porovnat strukturu z hlediska směřování vyjížděky. Cesty do zaměstnání uvnitř domovského správního obvodu drtivě převládaly u mužů a zejména žen na Českobudějovicku a Táborsku, což jsou správní obvody se silnou ekonomickou základnou. **Vyjížděka** v rámci domovského správního obvodu převažovala také u mužů a žen na Strakonicku. Přitom se opět ukázalo, že ženy vyjížděly za prací v rámci svého domovského obvodu častěji než muži. Ti naopak ve větší míře cestovali za prací mimo hranice SO, což potvrzují i dále jmenované obvody.

Nejvyšší podíl vyjíždějících do jiných obvodů Jihočeského kraje byl zjištěn z Trhvosvinenska a Vodňanska, které sousedí se silným českobudějovickým správním obvodem. Vysoký podíl vyjíždějících za prací do jiných krajů ČR zaznamenaly SO ORP při vnitrozemské hranici kraje, zejména Dačicko, kde do jiného kraje vyjížděla víc než třetina mužů i žen. Největší podíl vyjíždějících za hranice ČR byl zjištěn ve správních obvodech při západní státní hranici, především z Prachaticka a Vimperska, ze kterých vyjíždělo 15 % mužů.

Tab. 3.4 Vyjíždějící do zaměstnání podle pohlaví, typu vyjížděky a SO ORP

Zdroj: SLDB 2011

Kraj, SO ORP	Muži					Ženy				
	celkem	v tom (%)				celkem	v tom (%)			
		v rámci SO ORP	do jiných SO ORP kraje	do jiných krajů	mimo ČR		v rámci SO ORP	do jiných SO ORP kraje	do jiných krajů	mimo ČR
Jihočeský kraj	41 781	50,4	30,1	13,3	6,2	32 254	62,2	25,1	9,3	3,4
Blatná	746	46,9	27,6	21,6	3,9	686	55,5	22,7	19,2	2,5
České Budějovice	9 089	67,8	18,5	8,9	4,9	7 525	80,4	11,6	4,7	3,3
Český Krumlov	3 320	45,0	38,5	5,8	10,6	2 570	60,0	30,9	3,3	5,8
Dačice	1 275	41,7	15,3	33,5	9,5	916	45,6	14,6	35,3	4,5
Jindřichův Hradec	3 017	48,3	23,9	22,7	5,1	2 148	63,9	16,9	16,7	2,5
Kaplice	1 584	38,0	45,8	3,9	12,3	1 248	42,7	49,0	1,8	6,5
Milevsko	1 134	39,9	40,6	17,3	2,3	920	42,3	39,3	16,4	2,0
Písek	2 741	42,6	30,6	21,4	5,3	1 968	56,4	23,7	16,3	3,6
Prachatice	2 509	39,3	37,2	7,9	15,6	1 769	55,5	34,5	5,8	4,2
Soběslav	1 572	34,0	54,5	9,7	1,8	1 245	45,2	45,9	6,7	2,1
Strakonice	2 656	55,3	24,6	14,2	5,9	2 006	65,6	21,1	11,0	2,3
Tábor	5 649	63,2	14,3	20,1	2,3	4 411	73,9	10,3	13,6	2,2
Trhové Sviny	1 537	20,9	70,1	4,2	4,7	1 215	29,5	65,8	1,8	3,0
Třeboň	1 910	42,1	44,0	8,7	5,2	1 373	51,3	37,9	5,6	5,2
Týn nad Vltavou	1 096	39,0	50,9	7,6	2,6	792	36,4	58,0	4,4	1,3
Vimperk	1 226	44,0	26,7	14,4	14,9	954	65,2	21,6	8,5	4,7
Vodňany	720	24,6	60,3	8,8	6,4	508	36,4	56,9	5,5	1,2

Většina SO ORP Jihočeského kraje nenabízela v roce 2011 dostatek pracovních příležitostí, proto bylo jejich saldo dojížděky a vyjížděky do zaměstnání u obou pohlaví záporné. Počet vyjíždějících za prací převyšoval nad dojíždějícími. Výjimkou byl pouze českobudějovický správní obvod, kde našla uplatnění téměř třetina Jihočechů i Jihočešek dojíždějících do zaměstnání mimo svou obec.

Rovněž pro **dojížděku** do zaměstnání platilo, že ženy častěji než muži dojížděly do zaměstnání v rámci domovského SO a muži zase ochotněji dojížděli přes hranice svého obvodu i kraje. Největší podíl dojížděky mužů a zejména žen do obcí domovského správního obvodu mělo Českokrumlovsko, Prachaticko a Táborsko.

Nejvyšší podíl dojíždějících z jiných SO kraje mělo Vodňansko (u mužů 65 %, u žen 53 %) a Vltavotýnsko (u mužů 63 %, u žen 43 %). Relativně nejvíc dojíždějících za prací z jiných krajů mělo Dačicko (muži 35 %, ženy 32 %) a Blatensko (muži 31 %, ženy 28 %).

Tab. 3.5 Dojíždějící do zaměstnání podle pohlaví, typu dojížděky a SO ORP

Zdroj: SLDB 2011

Kraj, SO ORP	Muži				Ženy			
	celkem	v tom (%)			celkem	v tom (%)		
		v rámci SO ORP	z jiných SO ORP kraje	z jiných krajů		v rámci SO ORP	z jiných SO ORP kraje	z jiných krajů
Jihočeský kraj	36 844	57,1	34,2	8,7	29 651	67,7	27,3	5,0
Blatná	738	47,4	22,1	30,5	720	52,9	19,3	27,8
České Budějovice	11 874	51,9	42,1	6,1	9 812	61,6	35,5	2,9
Český Krumlov	2 040	73,2	24,3	2,5	2 028	76,0	22,2	1,8
Dačice	961	55,4	9,7	35,0	704	59,4	8,9	31,7
Jindřichův Hradec	2 112	69,0	16,5	14,5	1 800	76,2	15,4	8,4
Kaplice	1 145	52,6	45,0	2,4	813	65,6	33,1	1,4
Milevsko	737	61,3	28,8	9,9	521	74,7	21,5	3,8
Písek	2 077	56,3	35,4	8,3	1 770	62,7	32,5	4,8
Prachatice	1 421	69,3	26,3	4,4	1 235	79,5	18,6	1,9
Soběslav	1 088	49,1	44,5	6,4	857	65,7	32,2	2,1
Strakonice	2 544	57,8	28,7	13,5	1 861	70,7	21,7	7,6
Tábor	5 382	66,4	22,5	11,2	4 079	79,9	15,1	5,0
Trhové Sviny	606	53,1	45,4	1,5	579	61,8	36,8	1,4
Třeboň	1 221	65,8	30,8	3,4	972	72,4	25,0	2,6
Týn nad Vltavou	1 304	32,7	63,1	4,1	526	54,8	43,5	1,7
Vimperk	1 015	53,2	38,5	8,3	965	64,5	30,8	4,8
Vodňany	579	30,6	65,1	4,3	409	45,2	53,5	1,2

Mzdová úroveň zaměstnanců

V této části byly využity výsledky strukturální statistiky mezd zaměstnanců, jejichž zdrojem je Informační systém o průměrném výdělků (ISPV) Ministerstva práce a sociálních věcí, který na základě výběrového statistického zjišťování monitoruje aktuální výdělkovou úroveň a pracovní dobu jednotlivých zaměstnanců za firemní (podnikatelskou) sféru. Kromě toho zahrnuje i data z Informačního systému o platu a služebním příjmu Ministerstva financí za nepodnikatelskou sféru. To umožňuje publikovat statistiky výdělkové úrovně jednotlivých zaměstnání i úrovně výdělků podle věku a pohlaví v rozdělení na podnikatelskou i nepodnikatelskou sféru.

Vzhledem k tomu, že proti průměrné mzdě bývají výhrady kvůli jejímu ovlivnění extrémními hodnotami, vycházeli jsme v této části analýzy z mediánu. Medián představuje hodnotu mzdy zaměstnance uprostřed mzdového rozdělení; první polovina hodnot je nižší a druhá polovina vyšší než medián.

Podle ISPV bylo v Jihočeském kraji v roce 2018 v přepočtu na plně zaměstnané zaměstnáno cca 200 tis. osob, většina z nich (83 %) v podnikatelské sféře. Mezi **zaměstnanci** (v přepočtu na plně zaměstnané) podnikatelské sféry převažovali muži podílem 57 %, zatímco v nepodnikatelské sféře ženy (63 %).

V podnikatelské sféře je **mzdová úroveň** nižší než v nepodnikatelské, což je do jisté míry ovlivněno i rozdílnou úrovní vzdělanosti jejich zaměstnanců. Zatímco v podnikatelské sféře mělo v roce 2018 alespoň maturitu 52 % zaměstnanců, v nepodnikatelské sféře to bylo téměř 80 % zaměstnanců. Medián platu mužů v nepodnikatelské sféře byl o 20 % vyšší než v podnikatelské sféře. U žen tento rozdíl představoval 24 %.

Z řady hodnot od roku 2011 je patrné, že v Jihočeském kraji se medián mezd každoročně zvyšoval až do roku 2014 spíše jen zvolna, poté díky hospodářské konjunktúře výrazněji. V podnikatelské sféře rostl od roku 2016 rychleji medián mezd žen než medián mezd mužů, naopak v nepodnikatelské sféře rostl poněkud rychleji medián mezd mužů.

V **mezikrajském srovnání** byl medián mezd mužů podnikatelské sféry Jihočeského kraje třetí nejvyšší. Podstatně lépe se umístil medián mezd žen podnikatelské sféry, když dosáhl na pátou nejvyšší příčku. Medián platu mužů i žen nepodnikatelské sféry měl Jihočeský kraj čtvrtý nejvyšší.

Z krajů ČR má dlouhodobě vůbec nejvyšší výdělky v podnikatelské i nepodnikatelské sféře hlavní město Praha. Druhý nejvyšší medián výdělků v podnikatelské sféře měli v roce 2018 muži ve Středočeském kraji (o 10 % nižší než v Praze) a ženy v Plzeňském kraji (o 15 % nižší než v Praze), v nepodnikatelské sféře muži a ženy Plzeňského kraje (o 17 %, resp. o 12 % nižší než v Praze). Naopak nejnižší medián mezd u obou pohlaví v podnikatelské sféře byl zjištěn v Karlovarském kraji (o 22 %, resp. o 24 % nižší než v Praze) a nejnižší medián platu v nepodnikatelské sféře u mužů Pardubického (o 22 % nižší než v Praze) a žen Zlínského kraje (o 19 % nižší než v Praze).

Tab. 3.6 Medián měsíční mzdy/platu podle věku a pohlaví zaměstnanců v roce 2018

Pramen: Informační systém o průměrném výděлку Ministerstva práce a sociálních věcí

	Medián hrubé měsíční mzdy v podnikatelské sféře (Kč)			Medián hrubého měsíčního platu v nepodnikatelské sféře (Kč)			Gender Pay Gap (GPG) ¹⁾ (%)	
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	v podnikatelské sféře	v nepodnikatelské sféře
Zaměstnanci celkem	26 869	29 132	24 385	31 661	34 989	30 260	16,3	13,5
v tom ve věku								
do 20 let	21 082	22 757	18 208	.	.	.	20,0	.
20–29 let	26 022	27 634	23 868	27 922	28 679	26 800	13,6	6,6
30–39 let	28 291	30 941	24 956	31 279	35 578	28 890	19,3	18,8
40–49 let	26 827	29 275	24 322	32 070	38 275	29 986	16,9	21,7
50–59 let	26 804	28 842	24 974	33 082	36 012	31 939	13,4	11,3
60 a více let	26 129	27 257	22 785	33 885	34 834	32 879	16,4	5,6

¹⁾ rozdíl mediánu mzdy mužů a žen vztažený k mediánu mzdy mužů

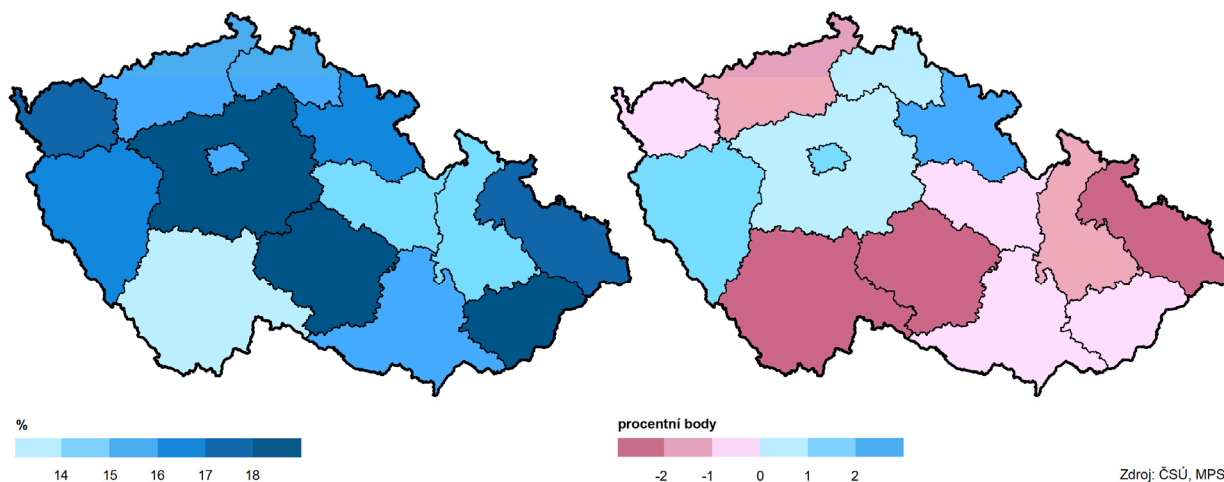
Všeobecně známým faktem je, že mzdy a platy u mužů jsou vyšší než u žen. Pro vyjádření míry nerovnosti v odměňování byl vytvořen ukazatel **Gender Pay Gap** (GPG). Ten se počítá jako rozdíl mediánu mezd mužů a žen vztažený k mediánu mezd mužů a vyjadřuje se v procentech. Vyšší GPG ale nemusí nutně znamenat existenci diskriminace. Rozdíly lze do určité míry vysvětlit odlišnou strukturou mužů a žen podle dosaženého vzdělání, podle odvětví ekonomiky, postavení v zaměstnání nebo rozdílnou délkou praxe, která bývá u žen ovlivněna přerušením kariéry z důvodu mateřství.

Ktg. 3.4 Gender Pay Gap podle krajů

(rozdíl mezi mediánem mezd mužů a žen vztažený k mediánu mužů)

Rok 2018

Změna mezi 2013 a 2018

V **podnikatelské sféře** Jihočeského kraje byl v roce 2018 medián mezd žen o 16,3 % nižší než medián mezd mužů, v **nepodnikatelské sféře** nebyl rozdíl tak vysoký (-13,5 %). Nejvyšších hodnot GPG dosáhl ve věkové skupině, pro kterou byl zjištěn nejvyšší medián mzdy/platu mužů. V podnikatelské sféře to bylo ve věkové skupině 30–39 let (GPG 19,3 %) a v nepodnikatelské sféře ve věkové skupině 40–49 let (GPG 21,7 %).

Ze srovnání GPG s jinými kraji vyplynulo, že Jihočeský kraj měl v podnikatelské sféře vůbec nejmenší rozdíl mezi mediánem mezd žen a mužů. Naopak největší rozdíl (23,8 %) byl zjištěn v Moravskoslezském kraji. V nepodnikatelské sféře se Jihočeský kraj zařadil hodnotou GPG na šesté místo. Nejmenší rozdíly mezi mediánem platu žen a mužů nepodnikatelské sféry měl Olomoucký kraj (10,6 %) a největší Praha (16,3 %).

V **souhrnu za podnikatelskou i nepodnikatelskou sféru** se GPG Jihočeského kraje oproti roku 2013 snížil o 2,7 procentních bodů a v roce 2018 dosáhl 13,3 %. V **mezikrajském srovnání** tak byl vůbec nejnižší. Největší hodnota GPG byla v roce 2018 zjištěna ve Zlínském kraji (19,7 %). Oproti roku 2013 se GPG v devíti krajích snížil, nejvíc v Jihočeském, a v pěti krajích se zvýšil, zejména v Královéhradeckém.

Nezaměstnaní podle pohlaví a věku

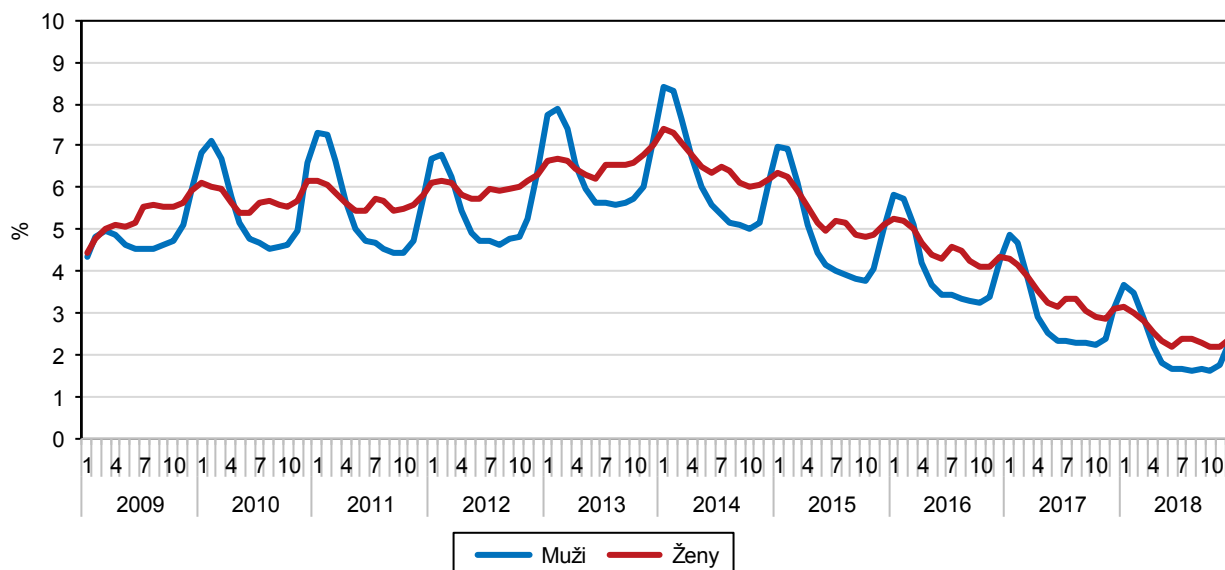
Zdrojem pro tuto podkapitolu jsou data zveřejňovaná měsíčně Ministerstvem práce a sociálních věcí z podkladů úřadů práce. Kromě údajů o počtech uchazečů o zaměstnání evidovaných úřady práce je stěžejním ukazatelem **podíl nezaměstnaných osob**, který vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce ve věku 15–64 let na počtu obyvatel stejného věku. Dosažitelní uchazeči jsou ti, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa a nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí do zaměstnání.

Graf 3.5 znázorňuje na vývoji podílu nezaměstnaných mužů a žen **sezónní charakter** nezaměstnanosti, který je zvláště patrný u mužů. Jejich nezaměstnanost vrcholila v zimních měsících a nejnižších hodnot dosahuje od srpna do října. Rozdíl mezi minimálním a maximálním podílem nezaměstnaných mužů během jednotlivých let většinou překračoval 2 procentní body, v roce 2014 a 2015 dokonce 3 procentní body. Výkyvy v nezaměstnanosti žen byly během roku mělké. Stejně jako u mužů dosahovala nezaměstnanost žen nejvyšších hodnot v zimních měsících, poté klesala, ale v době letních prázdnin přechodně rostla. Rozdíly mezi minimálním a maximálním podílem nezaměstnaných žen nebyly tak vysoké, pohybovaly se do 1,5 procentního bodu.

Podíl nezaměstnaných žen byl v průběhu roku, zpravidla s výjimkou měsíců prvního čtvrtletí, vyšší než podíl nezaměstnaných mužů.

Graf 3.5 Podíl nezaměstnaných osob podle pohlaví (stav ke konci jednotlivých měsíců)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Kvůli sezónnímu charakteru nezaměstnanosti se pro hodnocení jejího vývoje používá meziroční srovnání hodnot. V době ekonomické nestability se nezaměstnanost povětšinou zvyšovala. S oživením ekonomiky se od poloviny roku 2014 již pátým rokem bez přerušení snižuje. V průběhu roku 2018 se **podíl nezaměstnaných** pohyboval na historicky nejnižších hodnotách (od ledna 2005). V Jihočeském kraji byl koncem roku 2018 podíl nezaměstnaných mužů 2,35 % a žen 2,41 %. Nejnižší za posledních 21 let (od roku 1998) byl koncem roku i absolutní počet uchazečů o zaměstnání, mužů i žen, evidovaných úřady práce.

Jihočeský kraj patří dlouhodobě k regionům s nižší nezaměstnaností. Koncem roku 2018 byl jeho podíl nezaměstnaných mužů i žen **mezi kraji** pátý nejnižší. Vůbec nejnižší nezaměstnanost mužů i žen mělo hlavní město Praha (1,84 %, resp. 2,02 %). Naopak nejvyšší podíl nezaměstnaných mužů uvedly úřady práce v Moravskoslezském kraji (4,79 %) a nejvyšší podíl nezaměstnaných žen v Ústeckém kraji (5,06 %). Nezaměstnanost žen koncem roku 2018 byla jak na celorepublikové úrovni, tak i ve většině krajů vyšší než nezaměstnanost mužů. Výjimkou byly pouze kraje Olomoucký, Zlínský a Moravskoslezský, ve kterých byl zjištěn vyšší podíl nezaměstnaných mužů než žen.

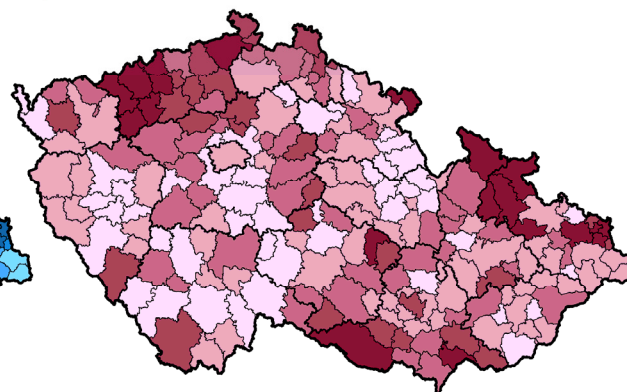
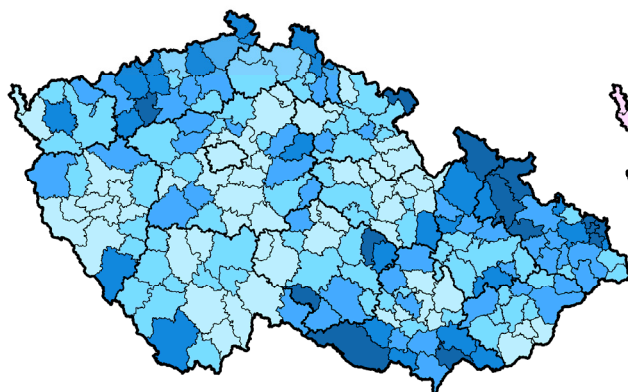
Při bližším regionálním srovnání, z **hlediska okresů**, měl v Jihočeském kraji koncem roku 2018 nejnižší podíl nezaměstnaných mužů okres Písek (1,69 %) a nejnižší podíl nezaměstnaných žen okres Prachatice (1,81 %). Naopak nejvyšší nezaměstnanost mužů i žen hlásil okres Český Krumlov (3,58 %, resp. 3,70 %).

Ktg. 3.5 Podíl nezaměstnaných osob podle pohlaví a SO ORP k 31. 12. 2018

(dosažitelní uchazeči o zaměstnání ve věku 15–64 let v evidenci úřadu práce)

Muži

Ženy

na obyvatelstvu stejného věku a pohlaví (%)

2 3 4 5

na obyvatelstvu stejného věku a pohlaví (%)

2 3 4 5

Pramen: MPSV

Při ještě podrobnějším regionálním pohledu, z **hlediska SO ORP** mělo v kraji koncem roku 2018 nejnižší podíl nezaměstnaných mužů i žen Třeboňsko (1,35 %, resp. 1,33 %) a nejvyšší podíl nezaměstnaných mužů i žen Českokrumlovsko (4,02 %, resp. 4,08 %).

Mezi 206 správními obvody (včetně hlavního města) celé ČR se na prvním místě s nejnižším podílem nezaměstnaných mužů i žen umístil SO ORP Říčany (0,91 %, resp. 0,94 %), naopak nejhorší umístění patřilo SO ORP Karviná (8,43 %, resp. 7,93 %). Třeboňsko se v celorepublikové konkurenci SO umístilo podílem nezaměstnaných mužů na 11. místě a podílem nezaměstnaných žen na 6. místě. SO ORP Český Krumlov se podílem nezaměstnaných mužů zařadil na 168. místo a podílem nezaměstnaných žen na 162. místo.

Z **hlediska věku** byli a jsou nezaměstnaností nejvíc ohroženi muži i ženy na prahu důchodového věku, tj. věková skupina 55–59 let. V roce 2008, kdy ženy odcházely do důchodu před 55. rokem věku, u nich byla nejrizikovější nižší věková skupina 50–54 let. Obdobně u mužů se kvůli posouvání hranice důchodového věku stali v roce 2018 skupinou silně ohroženou nezaměstnaností muži ve věku 60–64 let.

Tab. 3.7 Věková struktura uchazečů o zaměstnání (stav k 31. 12.)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	2008		2013		2018	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Uchazeči o zaměstnání celkem	8 240	9 265	16 112	15 439	5 457	5 603
z toho (%)						
do 19 let	6,3	4,8	3,9	3,8	3,7	3,8
20–24 let	15,6	10,3	14,4	11,6	8,8	7,4
25–29 let	12,4	10,1	11,3	10,7	10,2	10,8
30–34 let	10,0	14,0	10,3	11,6	8,4	9,7
35–39 let	7,6	13,1	10,9	14,8	9,7	10,3
40–44 let	8,9	11,4	9,2	12,4	11,0	12,2
45–49 let	8,1	10,6	9,5	10,7	8,7	11,8
50–54 let	12,0	14,8	10,5	11,3	11,5	12,1
55–59 let	14,3	10,5	13,8	12,5	13,8	16,6
60–64 let	4,8	0,4	6,1	0,6	13,5	5,0

Své uplatnění na trhu práce obtížně hledají také mladí, muži i ženy, a nemusí jít jen o absolventy škol, kteří sice mají vyšší předpoklady pro využívání moderních technologií a jsou lépe jazykově vybaveni, ale chybí jim praxe a teprve si vytvářejí pracovní návyky. Často bývají přijímáni do pracovního poměru jen jako zástup za stálé pracovníky na dobu určitou a pak se nezdá, že opěť stávají nezaměstnanými a zaměstnání hledají opakovaně. V letech 2008 a 2013 byla riziková zejména věková skupina 20–24 let, v roce 2018 kvůli prodlužující se době studia pak skupina 25–29 let. Ještě s většími obtížemi se do pracovního procesu zapojovaly mladé ženy – matky malých dětí.

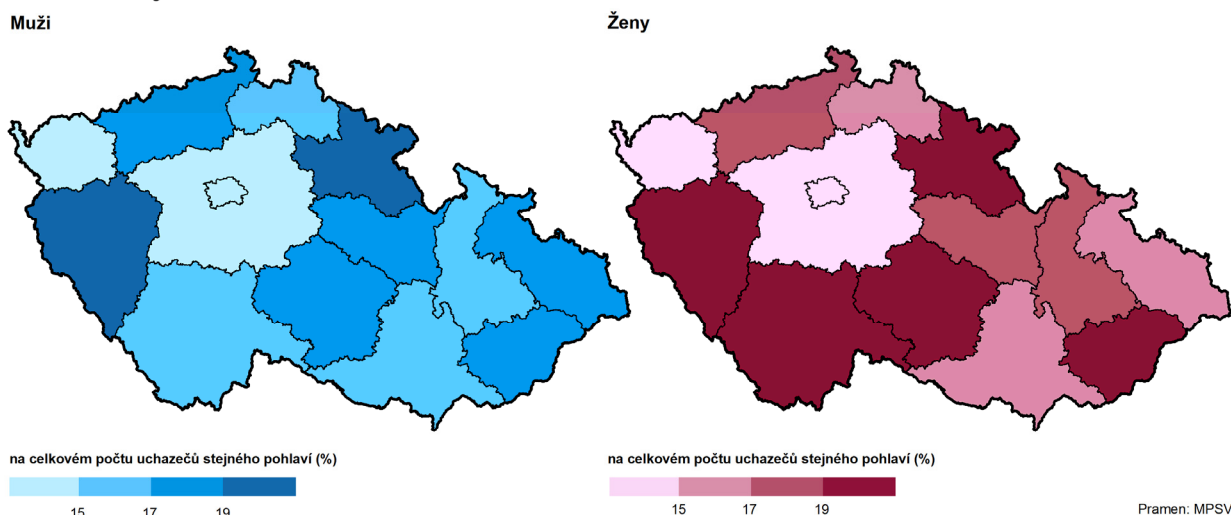
Koncem roku 2018 byl **průměrný věk nezaměstnaných** mužů v evidenci úřadu práce 43,4 let. Ve srovnání s muži byly nezaměstnané ženy v průměru o rok mladší (42,3 let).

Rozdělení uchazečů o zaměstnání podle vybraných pětiletých **věkových skupin a okresů** ukazuje, že koncem roku 2018 se v okresech České Budějovice, Český Krumlov, Prachatice a Strakonice největší počet nezaměstnaných mužů rekrutoval z věkové skupiny 55–59 let, zatímco v okresech Jindřichův Hradec, Písek a Tábor z věkové skupiny 60–64 let. Pokud jde o nezaměstnané ženy, tak ve všech okresech jich bylo nejvíce ve věku 55–59 let. V okrese Tábor jejich podíl na celkovém počtu nezaměstnaných žen dosáhl dokonce 19,0 %. Podíl věkové skupiny 55–59 let byl naopak nejnižší v okrese České Budějovice (14,7 %), kde se na počtu nezaměstnaných žen významně podílela rovněž věková skupina 25–29 let (13,2 %).

Další skupinou osob, která je ohrožena nezaměstnaností, jsou **zdravotně postižení**. Na nejnižším počtu uchazečů o zaměstnání za posledních 21 let se koncem roku 2018 v kraji zdravotně postižení podíleli 18,0 %. Tento podíl se může jevit jako vysoký, ale to je způsobeno celkovým nízkým počtem uchazečů o zaměstnání ve jmenovateli. Počet zdravotně postižených uchazečů o zaměstnání koncem roku 2018 byl v tomto tisíciletí nejnižší a podíl zdravotně postižených na celkovém počtu nezaměstnaných osob byl v době konjunktury a nízké nezaměstnanosti v letech 2007, 2008 a 2017 ještě o něco vyšší než tento zmiňovaný stav.

Koncem roku 2018 se zdravotně postižení muži na celkovém počtu uchazečů (mužů) o zaměstnání v kraji podíleli 16,8 %, podíl zdravotně postižených žen mezi uchazečkami o zaměstnání byl 19,2 %. Také v dalších devíti krajích byl podíl zdravotně postižených vyšší u žen než u mužů. Pouze ve čtyřech krajích tomu bylo naopak. Relativně nejméně zdravotně postižených mužů i žen bylo mezi nezaměstnanými uchazeči o zaměstnání v hlavním městě Praze (9,6 %, resp. 10,4 %). Naopak nejvyšší podíl zdravotně postižených mužů i žen na počtu uchazečů o zaměstnání byl zjištěn v Královéhradeckém (19,3 %, resp. 20,2 %) a Plzeňském kraji (19,1 %, resp. 20,3 %). Jihočeský kraj měl mezi nezaměstnanými sedmý nejnižší podíl zdravotně postižených mužů a až desátý nejnižší podíl zdravotně postižených žen.

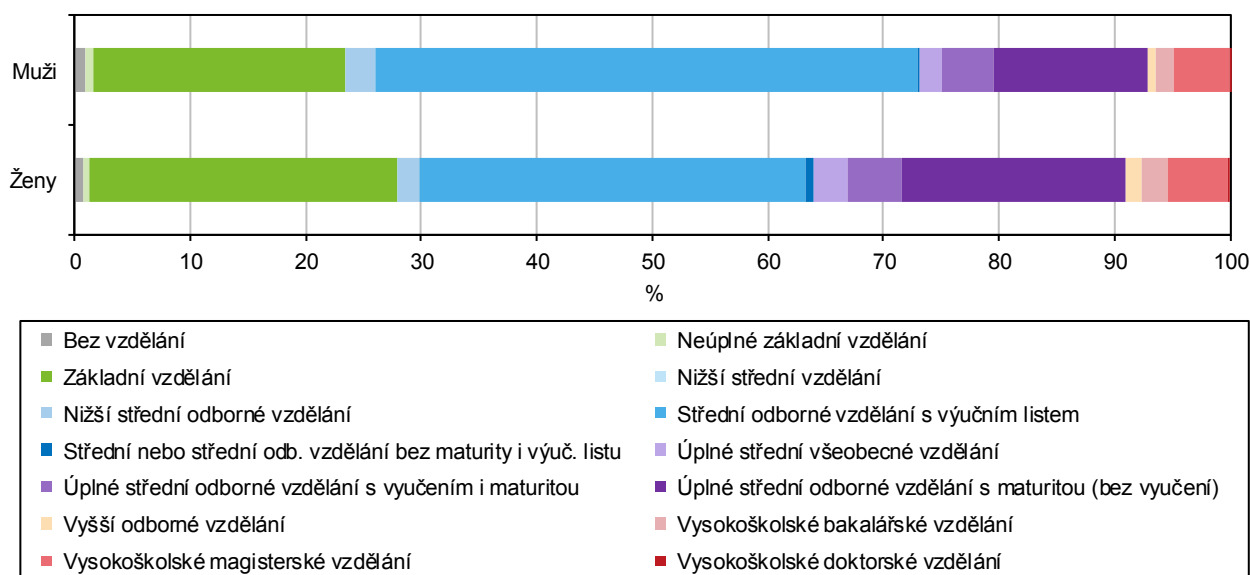
Ktg. 3.6 Podíl uchazečů o zaměstnání se zdravotním postižením v evidenci úřadu práce podle pohlaví a krajů k 31. 12. 2018

Z podrobné **vzdělanostní struktury uchazečů o zaměstnání** je patrné, že koncem roku 2018 bylo mezi nezaměstnanými nejvíc osob se středním odborným vzděláním s výučním listem, přičemž zvláště markantní byl jejich podíl mezi nezaměstnanými muži (46,9 %). Z nezaměstnaných žen měla výuční list třetina.

Graf 3.6 Struktura uchazečů o zaměstnání podle pohlaví a vzdělání k 31. 12. 2018

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Druhým nejčastěji zastoupeným vzděláním mezi uchazeči o zaměstnání bylo vzdělání základní. Osoby s ukončeným základním vzděláním byly častější mezi nezaměstnanými ženami, kde jich bylo 26,5 %. Jejich podíl na počtu nezaměstnaných mužů byl nižší (21,7 %). Třetím nejčastějším vzděláním nezaměstnaných bylo úplné střední odborné vzdělání s maturitou (bez vyučení). Častěji ho měly ženy (19,5 %) než muži (13,4 %). Vysokoškoláků, tedy osob s bakalářským, magisterským nebo doktorským vzděláním, bylo mezi nezaměstnanými ženami 7,7 % a mezi nezaměstnanými muži 6,4 %.

Ve struktuře uchazečů **podle délky evidence** koncem roku 2018 převládali mezi muži nezaměstnaní s délkou evidence do 3 měsíců (61,8 %), mezi ženami byl jejich podíl podstatně nižší (46,9 %). S délkou evidence od tří do šesti měsíců bylo v řadách nezaměstnaných mužů 14,7 % a u žen 22,1 %. Problémy s uplatněním na trhu práce koncem roku 2018 mělo a v evidenci déle než jeden rok bylo 14,1 % nezaměstnaných mužů a 18,1 % z nezaměstnaných žen.

V **mezikrajském srovnání** byl **podíl dlouhodobě nezaměstnaných** (12 a více měsíců) mužů i žen v Jihočeském kraji druhý nejnižší, ještě menší dlouhodobou nezaměstnanost měl Pardubický kraj. Na opačné straně žebříčku krajů s nejvyšším podílem dlouhodobě nezaměstnaných mužů (37,2 %) a žen (35,4 %) byl Moravskoslezský kraj.

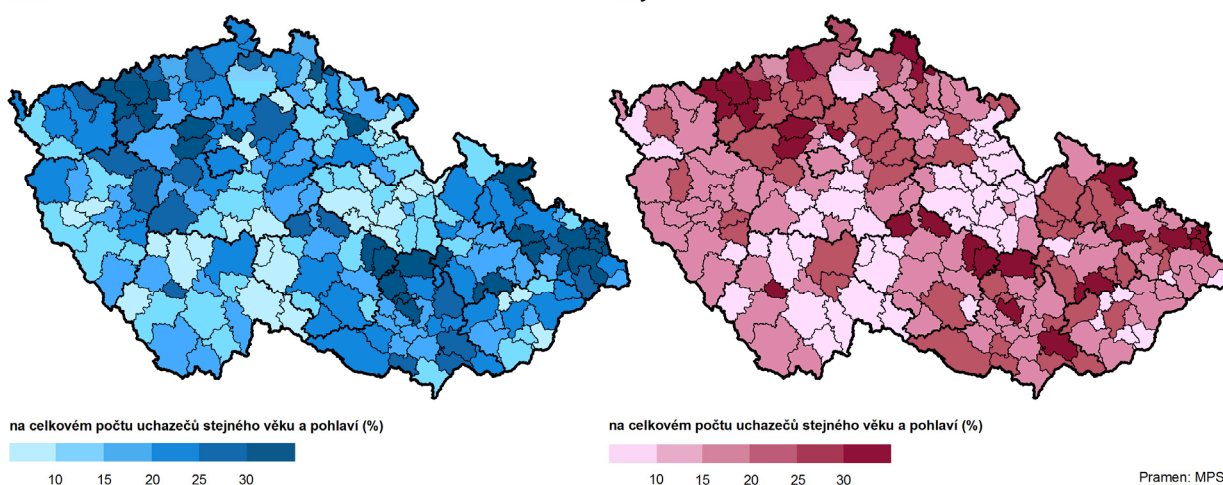
Umístění Pardubického a Jihočeského na jedné straně a Moravskoslezského kraje na druhé straně žebříčku krajů v **dlouhodobé nezaměstnanosti** dokládá i kartogram 3.7 **podle SO ORP**. Jak je patrné, obvody s nejnižší dlouhodobou nezaměstnaností mužů i žen se hojně vyskytovaly v Pardubickém a Jihočeském kraji. Naopak SO ORP s nejvyšším podílem dlouhodobě nezaměstnaných mužů byly soustředěny především v Moravskoslezském a Ústeckém kraji. Rozdíly v dlouhodobé nezaměstnanosti byly koncem roku 2018 značné. Podíl dlouhodobě nezaměstnaných se pohyboval u mužů od 3,7 % v SO ORP Mnichovo Hradiště po 54,2 % v Orlové, u žen od 5,6 % v SO ORP Králíky po 45,6 % v Novém Městě na Moravě.

Ktg. 3.7 Dlouhodobě nezaměstnané osoby podle pohlaví a SO ORP k 31. 12. 2018

(uchazeči o zaměstnání ve věku 15–64 let v evidenci úřadu práce 12 a více měsíců)

Muži

Ženy

Z **jihočeských správních obvodů** se v celorepublikové konkurenci 206 SO ORP podle dlouhodobé nezaměstnanosti mužů nejlépe umístily obvody Blatná (4,2 %, 2. místo) a Jindřichův Hradec (5,5 %, 5. místo) a podle dlouhodobé nezaměstnanosti žen SO ORP Písek (7,1 %, 5. místo). Nejvyšší dlouhodobou nezaměstnanost mužů i žen měly SO ORP Vodňany (muži 27,2 %, 173. místo; ženy 35,9 %, 185. místo) a Tábor (muži 22,2 %, 133. místo; ženy 26,5 %, 141. místo).

Dlouhodobá nezaměstnanost byla a je větším problémem pro ženy, což vyplývá jak z časové řady hodnot od roku 2001 v Jihočeském kraji, tak z výsledků mezikrajského srovnání a srovnání za SO ORP ke konci roku 2018. Vyšší dlouhodobou nezaměstnanost žen měly plné tři čtvrtiny SO ORP České republiky a také většina krajů s výjimkou Moravskoslezského. Tam bylo relativně víc dlouhodobě nezaměstnaných mezi muži.

V Jihočeském kraji byli koncem roku 2018 nezaměstnaní muži evidováni na úřadu práce v průměru 297 dní. **Průměrná délka evidence** nezaměstnaných žen byla podstatně delší, koncem roku 2018 činila 373 dní. V porovnání s předchozími roky jsou tyto výsledky příznivé. Ještě kratší průměrnou dobu evidence měli naposledy muži i ženy v roce 2010.

Z uchazečů a uchazeček o zaměstnání v evidenci úřadu práce mělo koncem roku 2018 nárok na **podporu v nezaměstnanosti** 44 % mužů a 45 % žen. Průměrná měsíční výše podpory v nezaměstnanosti mužů 8 202 Kč se shodovala s celorepublikovou hodnotou a byla podstatně vyšší než podpora žen, u kterých v kraji činila 6 620 Kč (v ČR 6 845 Kč).